

Kas ir OCEAN 2012?

OCEAN 2012 sakarā Fisheries Secretariat (FISH) jūnija vidū Polijā organizēja plašu starptautisku sanāksmi, kurā pirmo reizi piedalījās arī sešu Baltijas jūras valstu makšķernieku organizāciju pārstāvji.

Tāds ir daudzu vairāk vai mazāk zināmu un ietekmīgu starptautisku organizāciju alianses (www.ocean2012.eu) nosaukums, kuras izveides iniciatore, darbības koordinatore un viena no dibinātājām ir starptautiskā nevalstiskā organizācija (NVO) *Pew Environmental Group (The Pew Charitable Trusts* struktūra). Tātad – vides organizācija(!), kuras viens no galvenajiem mērķiem bija un būs pārzvejas (būtībā – nelikumīgas zivju ieguves) apturēšana, samazināšana un izbeigšana pasaules okeānos un jūrās (tā tik tiešām plaukst un zeļ visā pasaulē!), un zivju resursu ilgtspējīgas izmantošanas *patiesa* nodrošināšana. Būtiski piebilst, ka Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu zvejniecības flote zvejo arī tālu aiz ES ūdeņiem ar visām no tā izrietošajām sekām...

Starp OCEAN 2012 dibinātājām ir arī *Coalition for Fair Fisheries Arrangements* (CFFA), the *Fisheries Secretariat* (FISH), *NEF (new economics foundation)* un *Seas At Risk* (SAR). Ar FISH LMA ir ciešas partnerattiecības vairāku gadu garumā, bet tagad – arī ar pārējām organizācijām.

OCEAN 2012 logo var redzēt zvejnieku kuģa zīmējumu, kā arī angļu valodā rakstīto – *Transforming European Fisheries*. Latviski tas būtu: *Eiropas zvejniecības pārveidošana*. Būtībā runa ir par Eiropas *kopējās zvejniecības politikas (Common Fisheries Policy, CFP)* reformu. Tieši tā un tik strikti – reformu! Ar domu, ka tās priekšlikumu izstrādē piedalīsies daudz plašāks ieinteresēto valstu loks, nekā ir ES, kas dotu iespēju nākotnē slēgt dažādus konkrētus sadarbības līgumus starp ES un citām pasaules valstīm, jo ne tikai Eiropas, bet visas pasaules ūdeņi ir jau tik tālu *patīrīti*, ka jāsāk veicīgi domāt par sadarbību globālā līmenī, citādi... Tāpēc arī – OCEAN, kaut gan CFP vissvarīgākā ir pašai ES! Starp citu – Eiropas Komisija tās tā saucamajā *Zaļajā papīrā* (angl.

Green Paper) 2009. gadā atzina, ka (citēju): "... zvejniecībā ir nepieciešamas dramatiskas izmaiņas, lai pārveidotu pašreizējo situāciju." Dramatiskas...

Jāpiebilst, ka CFP nav nekas jauns, jo ES tā tiek pārskatīta ik pēc desmit gadiem, līdz ar to jaunā CFP stāsies spēkā 2013. gadā. Tas nozīmē, ka jau 2012. gadā visam ir jābūt sagatavotam apstiprināšanai ES parlamentā Briselē. Tikai šoreiz pieeja tās veidošanā būtiski atšķiras no iepriekšējās prakses.

Starp OCEAN 2012 mērķiem jāmin ne tikai zivju resursiem kaitīgas (lasi – postošas) zvejniecības prakses izbeigšana, bet arī godīgas un taisnīgas veselīgu (lasi – ilgtspējībā nodrošinātu) zivju resursu izmantošanas politikas izstrāde un jūras ekosistēmu arvien pieaugošās degradācijas novēršana, lai tādējādi novērstu arī pašas zvejniecības nozares acimredzamo lejupslīdi. Cik daudz šo problēmu radīšanā ir vainojami arī zvejnieki, lai paliek viņu ziņā...

Ko tad mēs?

Tātad – CFP ir ļoti nopietna kompleksa iecere ilgtermiņā, kurai būtībā būs jānosaka *būt vai nebūt* zvejniecības ilgtspējībai tuvākā vai tālākā nākotnē, kas nebūt nenozīmē tās iznīcināšanu, kā Latvijā pieņemts skandināt gan profesionālajās aprindās, gan dažreiz arī plašsaziņas līdzekļos. Un vismuļķīgākais šajā situācijā ir turpināt gausties un vaimanāt par Briseles "agresīvo" politiku zvejniecības nozarē pret Latviju, kvotu samazināšanu, kuģu sagriešanu u. tml.

Un tikpat muļķīgi (lasi – bezatbildīgi) būtu turpināt skandināt – *gribam lielāku zvejas floti* un *gribam lielākas kvotas*, kā tas tika *popularizēts* vienā no Latvijas TV kanāliem jūlija vidū plašā šovraidījumā. Ar tiešu un vairākkārtīgu *uzbraucieni* arī vietējiem ierēdņiem par Latvijas nacionālo zivsaimniecības interešu neaizstāvēšanu Briselē... Un ne vārda par to, ka, piemēram, Baltijas jūra nav neizsmejams zivju katls, ka latvju zvejnieki ilgstoši neizmanto visas piešķirtās kvotas, ka arī latvju zvejnieki praktizē pārzveju utt. Piebildīšu, ka nacionālos ierēdņus studijā nemanija, jo tad pieaicinātajai publikai studijā TV raidījuma laikā un ārpus tās varētu rasties pavisam cits priekšstats par zvejniecības lietu īsteno situāciju, kas, visticamāk, nu nekādi nesakrīt ar raidījuma veidotāju ieceri...

Tātad – kā parasti – vainīgi visi citi, tikai ne mēs paši!

Šo rindu autors sarunā ar M. Damaniki kundzi. Uz plakāta ir rakstīts: pirmkārt – vide!

Starp citu – CFP paredz arī zvejniecības nozarē strādājošo domāšanas maiņu.

Nu, labi, labi, ja jau tur par okeāniem, jūrām un zvejniecību, tad ko nu tur makšķerniekiem bāzt savu degunu?

Makšķernieki un CFP

Makšķerniekus tas tiešā veidā varbūt arī neskar. Problēmu šaurākā redzējumā. Jebkurā gadījumā – tā būtu (un daudzos gadījumos arī ir) ērtāk. Bet, ja domājam un darbojamies plašāk, redzot problēmu īsto dabu un nākotni caur ilgtspējības, nevis apaļmelnām aklo brillēm, tad...

Biedrība "Latvijas Makšķernieku asociācija" (LMA) ir pirmā no vairākām Baltijas jūras valstu makšķernieku organizācijām, kas šī gada jūlijā kļuva par OCEAN 2012 biedru (pašreiz kopumā tajā ir vairāk nekā 80 biedri – dažādas organizācijas). Droši vien kāds/kādi teiks – kārtējā LMA izrādīšanās vai tamlīdzīgi. Vai arī – kāda/ kādu *gavilējošs* brēciens – *ā, tā tad jūs par zvejniekiem?!*

Viss ir daudz vienkāršāk – **LMA vienmēr ir konsekventi iestājusies par zivju resursu ilgtspējīgas izmantošanas nodrošināšanu**, kas skaidri un saprotami ir ierakstīts tās Statūtos, kā viens no tās pamatmērķiem visciešākajā veidā ir saskatnīgs arī ar OCEAN 2012 iecerēm. Ir mums Latvijā daži *zinošie*, kuri spriedelē par to, ka makšķerniekiem būtu jāiedala daudz lielāka teikšana Eiropas zivsaimniecības politikas veidošanā. Šajā sakarā vajadzētu strikti zināt un iegaumēt divas būtiskas lietas. Pirmkārt, makšķerēšana nav komercdarbība, ar kuru makšķernieks gūst peļņu, t. i., zivis tiek iegūtas pašpatēriņam (arī Latvijā).

Otrkārt, makšķerēšanai netiek piešķirtas kvotas kā zvejniecībā. Līdz ar to makšķerēšana kā tāda tiešā veidā nav un nebūs Eiropas zivsaimniecības sastāvdaļa.

Protams, ir dažādi veidi, kā makšķernieku organizācijas var iespaidot Eiropas zivsaimniecības politiku (pēdējos gados LMA ar to ļoti aktīvi nodarbojas), lai tādējādi nonāktu līdz ļoti būtisku problēmu risināšanai Eiropas iekšējos ūdeņos (arī ar to nodarbojas LMA), uz kuriem zivju resursu jomā Briseles (ES) jurisdikcija gan neattiecas (to arī vajadzētu zināt un atcerēties). Bet Baltijas jūras valstu makšķernieku organizāciju izvēlētā stratēģija un taktika ir tieši tāda ar ļoti lielām un pamatotām cerībām vistuvākajā nākotnē.

Vienā vārdā – *tur* (Briselē un citur) nevienu neinteresē gudras runas, bet gan konkrēti priekšlikumi un darbi. Piebildīšu, ka tieši LMA bija tā, kura starptautiskā līmenī ierosināja OCEAN 2012 ieceru īstenošanā iesaistīt ap Baltijas jūru esošo makšķernieku organizācijas, kas arī nu jau tiek īstenots un visdažādākajos līmeņos Eiropā un OCEAN 2012 vadībā tika uzņemts ar lielu un patiesu atsaucību!

Tātad – darbojamies, lai nonāktu arī pie Eiropas iekšējo ūdeņu problēmu risināšanas, kas ir vistiešākajās makšķernieku interesēs (atkarībā no situācijas

Diemžēl visi sanāksmes dalībnieki šajā fotogrāfijā ar Damanaki kundzi nav redzami (foto: – Mike Walker, PEW Communications Manager).

par to tiek runāts arī OCEAN 2012 starptautiskajās konferencēs, semināros un sanāksmēs).

Par būtisku etapu OCEAN 2012 un arī makšķernieku ieceru īstenošanā jāuzskata šīs organizācijas dalībvalstu vairāk nekā sešdesmit pārstāvju no 17(!) valstīm plašu sanāksmi Briselē no 13. līdz 14. septembrim, kuras laikā notika arī tikšanās ar Eiropas Zvejniecības un jūras lietu komisāri Mariju Damanaki kundzi (*European Fisheries and Maritime Affairs Commissioner Maria Damanaki*). Daudzu valstu makšķernieku organizācijas bija pilnvarojušas šo rindu autoru īsi informēt komisāres kundzi par Eiropas makšķernieku problēmām un iecerēm to risināšanā.

Īsā tikšanās šajā sakarā izvērtās garāka, nekā domāts, jo Damanaki kundze neslēpa savu pārsteigumu un patiesu atzinību, ka makšķernieki ar savu līdzdalību un atbalstu OCEAN 2012 darbībā (kuru viņa vērtē ļoti augstu!) demonstrē patiesu inteliģenci. Un piebilda, ka ir ieinteresēta saņemt plašāku un sīkāku informāciju par Eiropas makšķernieku identificētajām problēmām, to risināšanas iecerēm un priekšlikumiem.

Tātad – milzīgs darbs vēl priekšā! Sīkāk par OCEAN 2012 var iepazīties LMA interneta vietnē www.dzivaisudens.lv

Alvis Birkovs,
biedrības "Latvijas Makšķernieku asociācija"
valdes priekšsēdētājs